

Sygn. akt II PK 330/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa R. J. S.
przeciwko Wyższej Szkole [...] w W.
o wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 16 kwietnia 2015 r., sygn. akt XXI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. XXI Wydział Pracy wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2015 r. oddalił apelację powódki R. J. S. następcy prawnego A. S. od wyroku Sądu Rejonowego w W. VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 25 września 2014 r. oddalającego powództwo wniesione przeciwko Wyższej Szkole [...] w W. o wynagrodzenie.

W sprawie tej ustalono, że A. S. od 1 października 1997 r. był zatrudniony w pozwanej szkole wyższej w oparciu o umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony. W początkowym okresie do jego obowiązków należało opracowanie koncepcji i prowadzenie zajęć z teorii ekonomii, później władze uczelni oczekiwały od niego przede wszystkim prowadzenia działalności dydaktycznej. Tymczasem współpraca z A. S. miała charakter korespondencyjny, nie korzystał on również z poczty e-mailowej uczelni. Pracownicy administracyjni przy układaniu planu

próbowali się z nim skontaktować listownie, ale nie udało się go uwzględnić w planie zajęć dydaktycznych. Formy współpracy z powodem były przedmiotem kilku spotkań kolegium rektorskiego, ale żadna z jego deklarowanych aktywności dydaktycznych nie doszła do skutku. Pracodawca proponował mu świadczenie pracy naukowej i dydaktycznej, której wykonywania powód odmawiał ze względu na stan zdrowia. Nie pojawiał się również na obradach rady wydziału ani senatu uczelni. Od grudnia 2010 r. całkowicie zaprzestał kontaktów z pozwanym i nie pojawiał się w miejscu pracy. W takim stanie rzeczy rektor pozwanej uczelni skierował do powoda pismo, że w związku z nieświadczeniem pracy na rzecz uczelni wstrzymuje wypłatę wynagrodzenia od grudnia 2010 r., jednocześnie zobowiązując powoda do podjęcia obowiązków pracowniczych albo rozwiązania umowy o pracę. W odpowiedzi na powyższe powód pismami z 23 lutego 2011 r. oraz 10 marca 2011 r. zwrócił się do pozwanego o respektowanie zawartej przez strony umowy o pracę, wzywając do uregulowania zaległego wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2010 r. oraz styczeń i luty 2011 r. Dodatkowo zadeklarował swoją gotowość do świadczenia pracy „na dotychczasowych warunkach”. W dniu 7 marca 2011 r. rektor uczelni skierował do powoda kolejne pismo, w którym zobowiązał go do przedstawienia opinii na temat tekstów przeznaczonych do publikacji w czasopiśmie wydawanym przez uczelnię. Powód wywiązał się z tego zadania w dniu 14 marca 2011 r.

Wyrokiem z dnia 20 września 2012 r., w sprawie VIII P (...), Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powoda wynagrodzenie za czas gotowości do pracy za okres od lipca 2011 r. do sierpnia 2012 r. wraz z ustawowymi odsetkami. W związku ze śmiercią powoda w dniu 9 stycznia 2014 r., prawa majątkowe wynikające ze stosunku pracy przeszły na żonę R. J. S..

W takim stanie faktycznym Sądy obydwu instancji uznały, że powód w okresie od 1 września 2012 r. do 8 stycznia 2014 r. w żaden sposób nie zgłaszał gotowości do pracy. Ostatnią czynność na rzecz pracodawcy wykonał w marcu 2011 r. Pomimo prób zaaktywizowania powoda do pracy w siedzibie uczelni, powód nie kontaktował się ze stroną pozwaną w celu wykonywania obowiązków pracowniczych, co uzasadniało ustalenie, że jego gotowość do pracy była fikcyjna. Tymczasem przez gotowość do pracy należy rozumieć stan, w którym pracownik

jest fizycznie i psychicznie zdolny do wykonywania pracy, w tym nie występują przeszkody do jej świadczenia np. w postaci niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub innymi przyczynami. Ponadto pozostawanie do dyspozycji pracodawcy oznacza stan, w którym pracownik może niezwłocznie, na wezwanie pracodawcy podjąć pracę. W ocenie wyroku Sądu Rejonowego z 20 września 2012 r., Sąd drugiej instancji wskazał, że dotyczył on zupełnie innego stanu faktycznego niż w zaskarżonym orzeczeniu, gdyż odnosił się do okresu od lipca 2011 r. do sierpnia 2012 r., a zatem innego okresu niż w przedmiotowej sprawie. Dlatego też nie można przyjąć, że Sąd Rejonowy był związany ustaleniami faktycznymi poczynionymi w postępowaniu zakończonym wyrokiem z dnia 20 września 2012 r.

Skargę kasacyjną wniosła żona zmarłego powoda, zarzucając naruszenie: 1/ art. 365 § 1 k.p.c. przez uznanie, że Sąd pierwszej instancji orzekając w przedmiotowej sprawie nie był związany prawomocnym wyrokiem z dnia 20 września 2012 r., wydanym w sprawie pomiędzy tymi samymi stronami w jednakowym stanie faktycznym i prawnym, 2/ art. 245 k.p.c. przez pominięcie dokumentu prywatnego, tj. pisemnego oświadczenia powoda 3/ art. 227 k.p.c. przez dopuszczenie dowodu z zeznań świadków P. K. i J. P. na okoliczność nie wywiązywania się z warunków umowy o pracę, w sytuacji, gdy świadek J. P. nie pracował już u pozwanej od 1 października 2012 r., a więc w okresie, którego dotyczyło powództwo. Ponadto obaj świadkowie nie mieli żadnej wiedzy w zakresie warunków umowy o pracę z powodem i nie byli obecni przy ich ustalaniu, 4/ art. 81 § 1 w związku z art. 22 k.p. przez niezastosowanie i oddalenie powództwa o zasądzenie od pozwanej wynagrodzenia „za czas przestoju” w sytuacji, gdy powód był gotowy do świadczenia pracy na rzecz pozwanej i doznał przeszkód w jej wykonywaniu z przyczyn dotyczących pracodawcy.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła istnieniem potrzeby wykładni przepisu budzącego poważne rozbieżności w orzecznictwie i rozstrzygnięcia: 1/ czy sąd jest związany prawomocnym wyrokiem (w tym wyrokiem zasądającym), który zapadł w innej sprawie pomiędzy tymi samymi stronami, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, i który dotyczył świadczenia z tytułu tego samego stosunku prawnego, jeśli sprawa wcześniejsza dotyczyła części świadczenia z tytułu tego samego stosunku

prawnego należnej za inny okres, 2/ czy do uznania, że pracownik był gotowy do wykonywania pracy w czasie przestoju wystarcza jednorazowe lub kilkukrotne zgłoszenie przez pracownika gotowości do pracy, czy też pracownik musi cyklicznie zgłaszać się do pracodawcy o przydział czynności. Dodatkowo skarżąca wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, „czy w sytuacji, gdy strona nie została przesłuchana w sprawie nie ze swojej winy, tylko na skutek przewlekłości postępowania i śmierci strony, a istnieją zeznania strony złożone w takim samym stanie faktycznym i prawnym w innej sprawie, dotyczącej tego samego stosunku prawnego między tymi samymi stronami za inny okres, zasadne jest dopuszczenie dowodu z protokołu zeznań złożonych w drugiej sprawie przez tę stronę, jako dowodu z jej przesłuchania?”. W ocenie skarżącej skarga kasacyjna jest również oczywiście uzasadniona, ze względu na oczywiste naruszenie art. 245 oraz art. 227 k.p.c.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę i orzeczenie, co do istoty sprawy, oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za wszystkie instancje.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania albowiem skarżąca nie wykazała istnienia żadnej z powołanych przesłanek „przedsądu”. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera bowiem żadnego jurydycznego wyводу potwierdzającego słuszność tezy o kwalifikowanym naruszeniu przez Sąd drugiej instancji podstaw kasacyjnego zaskarżenia. Chybione zarzuty w rzeczywistości zmierzały wyłącznie do podważenia ustalonego przez Sądy orzekające stanu faktycznego sprawy, co usuwa się spod rozeznania i kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574, czy wyrok Sądu Najwyższego z 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681).

Z ustalonych faktów ewidentnie wynika, że w spornym okresie A. S. nie wykonywał pracy na rzecz pozwanej uczelni, ani też nie zgłaszał gotowości do jej podjęcia pracy, dlatego brak było podstaw prawnych do nabycia przewidzianego umową o pracę wynagrodzenia. Wynagrodzenie nie należy się bowiem za pracę, która nie została wykonana ani za fikcyjną gotowość do jej wykonania, w której powód ewidentnie nie pozostawał.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.